

naar buitengewoon vriendelijke ontmoetingen tussen christenen. Het voerde naar twee oecumenische initiatieven in respectievelijk Gent en Brugge.

gesprek voeren dat toont dat er iets leeft, dat er te midden van alle verscheidenheid in de stad wezenlijke ontmoetingen plaatsvinden.”

Cruciale conflictpunten

Is het niet verleidelijk, omwille van de lieve vrede, cruciale conflictpunten uit de weg te gaan? Loos schudt vastberaden het hoofd. “Dan hou je het geen twintig jaar vol. Je bent dan gemakkelijk uitgepraat. Multiculturaliteit en multireligiositeit vragen om respect en dialoog, willen wij een samenleving creëren waarin werkelijk samenleven en integratie plaatsvinden. De uitdaging is juist met elkaar naar diepere vragen toe te groeien, die te delen en elkaar ook te bevragen. Vanuit onze eigenheid gaan we het gesprek aan. Geef je die op, dan is het geen dialoog meer maar een soepje. Bij de IWG krijgt iedereen de gelegenheid zich voor te stellen en mee te praten over thema’s en de actualiteit. In de loop der jaren heeft zich een kern gevormd waarbinnen het vertrouwen aanwezig is om elkaar te zeggen wat we vinden, de verschillen te benoemen en manieren te zoeken om daarmee om te gaan.”

Hoofddoekendebat

Tijdens het Festival van de Vrede in november organiseerde de interlevensbeschouwelijke

werkgroep een muzikale avond. Christenen, moslims, vrijzinnigen, bahais en sikhs hadden allemaal hun inbreng. Loos blikt met tevredenheid terug: “Er kwam een ruim aantal bezoekers. Geloof is de meest intense beleving van mensen, als je een goede samenleving wilt opbouwen, kun je dat niet ontkennen”. Helaas gaat het juist daar vaak mis. “Men probeert de neutraliteit van de samenleving te pushen. Natuurlijk is het belangrijk mensen te erkennen in wie ze zijn en ze de ruimte te geven

zonder iets op te dringen. Maar opdringen kan ook betekenen: niet jezelf mogen zijn. Dat je niet als volwaardig mens, met je spiritualiteit en religiositeit, deel mag uitmaken van de samenleving. Het hoofddoekendebat toont hoe met grenzen wordt geworsteld en hoe bij het uitblijven van een goede grens neutraliteit en spiritualiteit worden verward of zelfs tegenover elkaar geplaatst. Terwijl ze perfect zouden kunnen samengaan. Wat voor integratie hou je over als je jezelf niet mag zijn? Het is net als

“*Multiculturaliteit en multireligiositeit vragen om respect en dialoog, willen wij een samenleving creëren waarin werkelijk samenleven en integratie plaatsvinden*”, stelt Marc Loos. © kk

in de dialoog. Als je elkaar alleen in het oppervlakkige kunt vinden, is dat niet verrijkend. Dat is geen basis voor goed samenleven.”

Olie op het vuur

De kerk heeft niet altijd goede papieren, geeft Loos toe. “Als kerk dragen we een geschiedenis met ons mee. Er is vaak een vertrouwensbreuk geweest, en nog. Toch geven mensen religie gemakkelijk de schuld van oorlogen en kwaad en vergeten ze de goede dingen die ook zijn gebeurd. In politieke of maatschappelijke contexten wordt religie vaak gebruikt – of liever misbruikt – als olie op het vuur. Mensen vinden het moeilijk daarin een onderscheid te maken. Wat dat betreft zitten we in de hoek waar de klappen vallen. Soms terecht, maar vaak ook niet. Hoe we dat duidelijk maken? Door present te zijn. De kerk is er niet voor zichzelf, maar voor de mensen. De uitdaging is dat elke keer weer waar te maken. Daarvoor moeten we dwars door alle vooroordelen heen laten weten dat wij er zijn, eenheid nastreven en tonen hoe die kan bijdragen aan de verbondenheid van mensen overal.” III

www.holycomergent.com
Interlevensbeschouwelijke Werkgroep Gent: <http://iw-gent.be/>

relevant te maken”

ren zijn, maar de helft van de keren is dat in deze kapel, omdat ons anker in Brugge ligt. We beginnen altijd met een half uur gebed. Dan hebben we een broodjesmaaltijd, gevolgd door een werkvergadering, lezing of debat, maar de bedoeling is te zoeken naar wat bindt. Afgezien van de verschillen hebben we te maken met dezelfde dagelijkse problemen. Door die te delen, vinden we steun bij elkaar.” Twee jaar geleden sloegen kerken de handen ineen tijdens een project om vluchtelingen te verwelkomen. “De anglicaanse kerk zou dat niet alleen hebben kunnen doen”, zegt Nwaekwe. “Samen ging dat beter en gemakkelijker. Door als kerken met één lichaam met één stem te spreken, heb je meer impact op de maatschappij. Dan sta je sterker.”

“Luisteren is voorwaarde voor de oecumene om te kunnen floreren.”

Ergernis

In november bracht de oecumenische patriarch Bartholomeos I een bezoek aan Brugge. “Die dag was er veel eenheid”, blikt Nwaekwe terug. “Alle kerken kwamen samen om hem te verwelkomen. In deze tijden zegt onze prediking mensen meer als we eendrachtig zijn. Veel mensen zijn ontmoedigd in hun geloof door de verdeeldheid. Dat is een zwak punt van de kerk.” Laridon vult aan: “Als wij als kerken één kunnen zijn, is dat ook een getuigenis voor de wereld. Hoe moeilijk is het niet

samen te komen en een regering te vormen, of als mensen overeen te komen? Ook huwelijken en families hebben het niet gemakkelijk. Eigenlijk start de oecumene ook vanuit die ergernis: ‘Het is toch erg hé, dat wij als christenen niet overeenkomen’. Je kunt het vergelijken met een familie. Wij zijn broers en zussen, allemaal verschillend, maar toch één familie”.

In juli en augustus vindt in Canterbury de *Lambeth Conference* plaats. Elke tien jaar komen daar alle anglicaanse bisschoppen en hun partners samen – een gezelschap uit meer dan 165 landen. “De conferentie moedigt kerken aan tot een sterke oecumenische aanwezigheid”, weet Nwaekwe. Ook de *Anglican-Roman Catholic International Commission* (ARCIC), in 1967 opgericht door aartsbisschop van Canterbury Michael Ramsey en paus Paulus VI, ademt de oecumenische geest van het Tweede Vaticaans Concilie. “Er zijn nu drie gespreksrondes geweest”, vertelt Laridon. “Het overleg tussen rooms-katholieken en anglicanen vond doorheen de jaren plaats.” Nwaekwe kijkt er met blijdschap op terug: “Het is goed dat het oecumenische proces voortgaat. Zulke initiatieven leiden tot diepere vriendschap en wederzijds respect. Zelfs als er niet direct eenheid uit voortkomt, zijn er veel andere goede uitkomsten”.

Een heet hangijzer binnen de oecumene blijft de eucharistie. Volgens Nwaekwe zijn er nog altijd te veel obstakels om gezamenlijk het avondmaal te kunnen vieren. “Het vrouwelijk priesterschap is voor de katholieken bijvoorbeeld onbespreekbaar. Maar de kerk van Engeland zou rooms-katholieken hoe dan ook verwelkomen, evenals communicanten van andere kerken. De enige twee eisen die we stellen, is dat

gelovigen kerkelijk meelevend zijn en de doctrine van de triniteit onderschrijven. Maar de realiteit is dat, hoe meer de relaties tussen kerken evolueren, hoe meer uitdagingen zich aftekenen (*lacht*). Eenheid lost de problemen niet op die in het verleden zijn gemaakt.” “We erkennen elkaars doopsel”, zegt Laridon. “Die stap is gezet in 1971. Maar we kunnen nog altijd niet samen eucharistie vieren en we hopen wel dat dat ooit zal gebeuren. Misschien ga ik het niet meer meemaken, maar zoals Martin Luther King zijn droom uitsprak dat de kinderen ooit aan dezelfde tafel van broederschap zouden zitten, is dat ook de droom van de eucharistie.” De enige oplossing is volgens Nwaekwe buiten institutionele en dogmatische grenzen te treden. “Je moet gemeenschappelijke grond zoeken om samen te leven, te reflecteren en te wandelen. Misschien eindigen we op een dag nog eens rond dezelfde tafel (*lacht*). Maar ik denk wat we ons in West-Vlaanderen al op een goed spoor bevinden.”

Comprehensiveness

“Onze werking is plaatselijk, maar onderdeel van een wereldwijd proces”, weet Laridon. “De anglicaanse kerk heeft een zeer mooi begrip: *comprehensiveness* of alomvattendheid. Eigenlijk is dat een binnenkerkelijke oecumene. De anglicanen aanvaarden dat mensen verschillend zijn. Sommigen zijn voor vrouwelijke

priesters, anderen zijn tegen, maar uiteindelijk zeggen zij: ‘Hoe verschillend we ook zijn, we zijn allemaal samen de anglicaanse gemeenschap. *We have comprehensiveness*’. Ik vind dat een mooie term die wij oecumenisch voor alle kerken mogen gebruiken, opdat we elkaar een beetje verdragen, leren kennen, maar ook liefhebben. De geschiedenis zorgt voor veel verschillen. Wij kunnen niet in een maand of in een paar jaar tijd veranderen wat in een eeuwenlange kerktraditie is ontstaan.” Zijn anglicaanse collega beaamt dat: “Wij zijn kind van onze kerk en onze geschiedenis. Maar we lezen dezelfde Bijbel, we geloven in dezelfde God, Vader, Zoon en Geest. We hebben één visie. We hebben ook één maaltijd, maar bereiden die verschillend. De katholieken eten liever helemaal alleen (*schaterlacht*). Maar in werkelijkheid is het hetzelfde voedsel. Gaan we terug in de kerkgeschiedenis, dan had de westerse wereld lange tijd een centrale positie, maar dat is verleden tijd. Oecumene is de enige manier om de kerk weer relevant, actief en present te maken. Niet alleen in Brugge, maar in heel Europa. Daarbij is het belangrijk dat we elkaar leren kennen, en nog belangrijker dat we naar elkaar luisteren. Hoewel we verschillend zijn en doctrines ons verdelen, geloven we in één Heer, één hoop en één roeping om Christus te dienen. Luisteren is een voorwaarde voor de oecumene om te kunnen floreren.” III

Oecumenische vieringen in Brugge vinden plaats op zondag 19 januari om 17 uur in de protestantse en anglicaanse kerk in de Keersstraat 1, op vrijdag 24 januari om 20 uur in de Sint-Jacobskerk en op zaterdag 25 januari om 18 uur in de orthodoxe kerk in de Ezelstraat. Op zondag 26 januari wordt om 16 uur een oecumenische vesperdienst gehouden in de Sint-Salvatorskathedraal. Meer info over de gebedsweek: www.c-i-b.be